

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖÇMENLERE YÖNELİK TUTUMU

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Burhan PARSAK¹, Leyla SARAÇ²

1 Öğretmen, Nacarı Ortaokulu, bparsak@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-5007-1286.

2 Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Beden Eğitimi Öğretmenliği, lsarac@mersin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8593-6873.

Geliş Tarihi: 29.06.2021 Kabul Tarihi: 10.09.2021 DOI: 10.37669/milliegitim.959434

Öz: Bu araştırmanın amacı kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutumlarını karşılaştırmak ve öğretmenlerin tutum puanları ile öğretmenlik deneyimleri arasında bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Araştırmaya 47 kadın 88 erkek olmak üzere toplam 135 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacı ile araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ve Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Veri toplama araçları dijital formda hazırlanmış ve çeşitli dijital iletişim uygulamaları aracılığı ile öğretmenlere ulaştırılmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney-U ve Spearman's Korelasyon analizi testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ve öğretmenlerin tutum puanlarının ortalamasının üzerinde olduğunu göstermiştir. Kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik tutum puanları ile öğretmenlerin öğretmenlik deneyimleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı da elde edilen bulgular arasındadır. Araştırma sonuçları beden eğitimi öğretmenlerinde göçmenlere yönelik olumsuz tutumun varlığını ve bu tutumda cinsiyet değişkeninin fark yaratmadığını ve bu tutumun öğretmenlik deneyimi ile ilişkili olmadığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: beden eğitimi, öğretmen, göçmen, tutum

ATTITUDES OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS TOWARD IMMIGRANTS

Abstract:

The purpose of this study is to compare the negative attitudes of female and male physical education teachers towards immigrants and to examine whether there is a relationship between teachers' attitude scores and their years of teaching experience. A total of 135 physical education teachers, 47 women and 88 men, participated in the study. To obtain research data, A Demographic Information Form, which was developed by researchers, and the Negative Attitude Toward Immigrants was used. The data collection instruments were prepared in a digital form and delivered to the teachers through various digital communication applications. Mann Whitney-U and Spearman's Correlation analysis tests were used in the analysis of the data. The findings showed that there was no significant difference between female and male physical education teachers' negative attitudes towards immigrants, and teachers' attitude scores were above the average. The results also indicated that there is no significant relationship between the attitude scores of female and male physical education teachers towards immigrants and their years of teaching experiences. The results of the research revealed that there is a negative attitude in physical education teachers towards immigrants and that the gender variable does not make a difference in the attitude, and attitude is not related to the teachers' years of teaching experience.

Keywords: physical education, teacher, immigrant, attitude

Giriş

Göç; genel olarak kişilerin vatandaşı olduğu veya ikamet ettiği ülkeden başka bir ülkeye taşınma eylemi, göçmen ise bu eylemi gerçekleştiren, devletlerin hukuku ve taraf olduğu anlaşmalar uyarınca bir devlete girme veya o devlette kalma yetkisi olan kişi olarak literatürde yer almıştır (United Nations [UN], 2019). Türkiye Göç İdaresi Genel Müdürlüğü [GOC] (2016) ise göçü "yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişi, Türkiye'de kalışı ve Türkiye'den çıkışı"; göçmeni ise "yasal yollarla Türkiye'ye giren, Türkiye'de kalan ve Türkiye'den çıkan veya yasal yollarla girip yasal süresi içinde çıkan kişi" olarak tanımlamıştır (GOC, 2016, ss. 37). Bu özellikler dışında farklı statülerde ve ülkelere yasal olmayan yollarda giriş ve çıkışlar bulunmakla birlikte (düzensiz göçmen, mülteci, vatansız vb.), bu araştırma yukarıdaki tanımlarda ele alınan göç ve göçmen özelliklerine bağlı olarak tasarlanmıştır.

Küresel ölçekte 2019 yılına gelindiğinde göçmen nüfusu, dünya nüfusunun %3.5'ini oluşturacak biçimde 272 milyona ulaşmıştır (UN, 2020). Avrupa'daki göç ve göçmen nüfus istatistikleri incelendiğinde, Avrupa Birliği (AB) üye ülkelerine, üye olmayan ülkelere 2019 yılında 2.7 milyon kişinin göç ettiği, AB ülkelerinde 2020 yılındaki göçmen sayısının 23 milyona ulaştığı görülmektedir (EUROSTAT, 2021). Türkiye İstatistik Kurumu [TUİK] verilerine bakıldığında ise 2019 yılında Türkiye'ye göç edenlerin sayısının 2018 yılına oranla %17.2 artarak 677 bin 42 kişiye ulaştığı (TUİK, 2020); güncel veriler incelendiğinde ise 2021 yılı Haziran ayında Türkiye'de ikamet izni ile bulunan yabancı sayısının 1.138.187 kişi olduğu rapor edilmiştir (GOC, 2021). Belirtilen bu göç akışları ile birlikte ülkelerdeki ani popülasyon artışlarının beraberinde ev sahibi ülkeler ve vatandaşları için çeşitli zorluklar getirdiği; bununla birlikte göçmenlerin, çeşitli sektörlerde değişimin önemli aktörleri olmak da dâhil olmak üzere gittikleri ülkelerde önemli sosyokültürel (toplumdaki farklı insan gruplarının alışkanlıkları, gelenekleri, inançların paylaşımı vb.), sivil-politik (devletin kabul edilmiş otoritesi bağlamında yurttaşlık görevlerine katılım vb.) ve ekonomik (ticaret, endüstri veya para ile ilgili katılım vb.) katkılarda buldukları belirtilmektedir (International Organization for Migration [IOM], 2020). Ülkelerin ve üzerinde yaşayan toplulukların bu büyük göç akışlarının yarattığı sosyal uyum üzerindeki baskılara dayanabilmeleri için, göçmenlerin uzun vadeli sosyokültürel ve ekonomik entegrasyonu ve adaptasyonun sağlanması gerektiğine literatürde sık sık vurgu yapılmaktadır (Berry, 1997; Carens, 2005; Gurieva, Koiv ve Tararukhina, 2020; Şimşek, 2018).

Göç ve göçmen nüfusun entegrasyon ve adaptasyonuna yönelik atılacak adımlar dikkate alındığında, göçmenlerin işgücüne katılım ve katkılarını sağlayacak bilgi ve beceriler kazanarak donanımlı olmalarına katkı sağlaması açısından eğitim, genellikle uzun vadeli entegrasyon süreçlerini teşvik etmek için önemli bir unsur olarak kabul edilmektedir (Borgonovi ve Pokropek, 2018; Dustman ve Glitz, 2011). Eğitim; aynı zamanda göçmenlere yeni bir ülkenin kültürünü ve geleneklerini anlamada, bu kültür ve geleneklere uyum sağlamada, ev sahibi ülke toplulukları içinde sosyal ilişkiler kurmada yardımcı olurken yerli nüfusun göçmenlere yönelik tutumlarını şekillendirmede de önemli bir rol oynar (Card, Dustman ve Preston, 2005; Constant, Kahanec, ve Zimmermann, 2009; Dempster ve Hardgrave, 2017; European Union [EU], 2021; Karreth, Singh ve Stojek, 2015; Prokhoda ve Kurbanov, 2019). Literatürde yerli toplulukların göçe yönelik tutumlarının altında yatan oluşumlar sosyopsikolojik kaygılara ek olarak işgücü piyasası ve sosyal refahın paylaşımına yönelik kaygılar olarak rapor edilmiştir (Hainmueller ve Hiscox, 2007; Javdani, 2020; Mayda, 2006). Bu kaygılara bağlı olarak da eğitim bireylerin ekonomik tehdit, kültürel tehdit ve önyargı algılarını ve bireylerin göç ve göçmenlere yönelik tutumlarını önemli ölçüde şekillendirebilecek bir faktör olarak literatürde ele alınmıştır (Esses, Hamilton ve Gaucher, 2018). Eğitim aynı zamanda bireylere eleştirel düşünce ve demokratik değerleri aşılması ve tüm dünya vatandaşlarına yönelik olumlu duygu, düşünce ve davranış eğilimi kazandır-

ması açısından tutum değişiminde önemli bir faktör olarak vurgulanmaktadır (Dennison ve Dražanova, 2018; Gorinas ve Pytlikova, 2017; Ha, 2010; Jolly ve DiGiusto, 2013).

Göç ve göçmenlere yönelik tutumu inceleyen bazı araştırmalar göçmenlere yönelik olumsuz tutumun varlığını, bu olumsuz tutumun nedenleri arasında katılımcı bireylerin eğitim düzeyinin önemli bir etken olduğunu, eğitim düzeyi daha yüksek olanların olumsuz tutumlarının eğitim düzeyi daha düşük olanlara kıyasla daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur (Blom, 2010; d’Hombres ve Nunziata, 2016; McCollum, Nowok, ve Tindal, 2014; Níkleva ve Rico-Martín, 2017; Prokhoda ve Kurbanov, 2019; Zorlu, 2017). Göçmenlerin adaptasyon ve entegrasyonları sürecinde, eğitimin önemli katkısı çerçevesinde öğretmenlerin anahtar rol üstlendiği vurgulanmış (DeMulder, Stribling ve Day, 2014; Garcia ve Lopez, 2006; Rong ve Brown, 2002; Rubinstein-Avila, 2017) ancak öğretmen adayları ve öğretmenlerin göç ve göçmenlere yönelik olumsuz tutumları araştırmalarla rapor edilmiştir (Alesina, Carlana, La Ferrara ve Pinotti, 2018; Eres, 2016; Hain-Jamall, 2021; Leix, 2015; Tarman ve Gürel, 2017). Bu araştırmalarda öğretmenlerin göç ve göçmenlere yönelik tutumunu etkileyen faktörler arasında cinsiyet ve öğretmenlik deneyimi de yer almıştır. Bu araştırmalardan birinde Terzi, Göçen ve Altun (2019) kadın ve öğretmenlik mesleğinde 5 yılını tamamlamamış öğretmenlerin daha olumlu tutuma sahip olduklarını; bunun yanında öğretmenlik mesleğinde 6 yıl ve daha fazla süredir görev yapmakta olan kadın ve erkek öğretmenlerin tutum puanlarında fark olmadığını ortaya koymuştur. Yapılan diğer bazı araştırmalarda ise öğretmenlerin tutumlarının cinsiyet (Köse, Bülbül ve Uluman, 2019; Sağlam ve İlksen-Kambur, 2017) ya da öğretmenlik deneyimi süresine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir (Çifçi, Arseven, Arseven ve Orhan, 2019; Köse vd., 2019). Bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar incelendiğinde cinsiyet ve öğretmenlik deneyimi değişkenlerine göre öğretmenlerin göç ve göçmenlere yönelik tutumlarının ne düzeyde olduğu ile ilgili bulguların netlik kazanmadığı göze çarpmaktadır. Eğitim alanında göçmenlere yönelik tutum araştırmaları incelendiğinde, araştırmaların farklı alanlarda yoğunlaştığı ancak beden eğitimi ve spor alanında yok denecek kadar az olduğu görülmektedir (Akman, 2020; Dolapçı ve Kavgacı, 2020; Güler, Sarıcalı ve Yelpaze, 2021; Kaya, 2019; Keskin ve Okçu, 2021; Sakız, 2016; Tanrıku, 2019). Sayısı sınırlı olmakla birlikte beden eğitimi alanında göç ve göçmenlere yönelik tutumları inceleyen çalışmalardan birinde İspanya’daki beden eğitimi öğretmen adaylarının olumsuz tutum düzeyinin düşük olduğu, göçmenlere karşı hoşgörülü ve olumlu bir tutuma sahip oldukları, göçmenlerin eğitim veya sosyal çevreden dışlanmalarını içerecek herhangi bir bakış açısını reddetmeye eğilimli oldukları ortaya konmuştur (Pastor-Vicedo, Contreras-Jordan, Gil-Madrona ve Cuevas-Campos, 2016).

Türkiye’de eğitim çağına bulunan yabancı uyruklu öğrenci sayısı, Türkiye’nin kapılarını açması ile 2011 yılından itibaren Suriye’de yaşanan iç savaş nedeni ile Suriye’den kitlesel göç hareketi kapsamında gelen ve geçici koruma hukuki statüsü sağlanan Suriyeliler de dahil olmak üzere, Eylül 2018 tarihi itibarı ile 1 milyon 234 bin

439'dur (Tekgöz, 2020). Bu çocukların eğitim sistemi içine dâhil edilmesi sürecinde önemli görevler üstlenecek olan öğretmenlerin göçmenlere yönelik olumsuz tutumlarının ortaya konması olası olumsuz tutumların ortadan kaldırılması için tedbirler alınması ülkenin geleceği açısından önemlidir (Brenner ve Fertig, 2006; Facchini ve Mayda, 2008; Verkuyten, Mepham ve Kros, 2018). Yapılan bu araştırmanın, özellikle beden eğitimi literatüründeki boşluğun doldurulmasına katkı sağlayacağı düşünüldüğünden ve tutumların davranışları da etkilediği bulgusundan yola çıkılarak beden eğitimi alanında öğretmenlerin göçmenlere yönelik olumsuz tutum düzeyinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve bu tutumun öğretmenlik deneyimi ile aralarında bir ilişki olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırmalar elde olan durumu olabildiğince net ve açık bir şekilde tanımlarken, ilişkisel çalışmalar iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi herhangi bir dış değişkenden etkilenmeden belirler (Fraenkel, Wallen, ve Hyun, 2011).

Katılımcılar

Bu araştırmaya 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adana ve Mersin illerinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ortaokul ve liselerde görev yapan ve kolayda örnekleme yolu ile ulaşılmış olan %34.8'i kadın, %65.2'si erkek olmak üzere toplam 135 beden eğitimi ve spor öğretmeni katılmıştır. Katılımcıların yaş ve öğretmenlik deneyimlerine yönelik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Öğretmenlik Deneyim Süreleri

Cinsiyet	Yaş			Öğretmenlik Deneyimi	
	N	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
Kadın	47	38.90	6.86	13.04	6.38
Erkek	88	40.09	7.85	14.33	7.96
Toplam	135	39.67	7.52	13.88	7.45

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacı ile araştırmacılar tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” ve “Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada kullanılan Kişisel Bilgi Formu'nda öğretmenlerin cinsiyetleri, yaş ve öğretmenlik deneyimi sürelerine yönelik sorular yer almıştır.

Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği

Beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik tutum düzeyini belirlemek amacı ile Varela, Gonzales, Clark, Cramer ve Crosby (2013) tarafından geliştirilen ve Türkçeye Günay, Ersoy, Aydınler-Boylu ve Kılıç (2019) tarafından uyarlanan “Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek tek faktörlü bir yapıya sahip olmakla birlikte toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5’li Likert tipindedir ve ölçekte “Kesinlikle katılmıyorum (1)”, “Katılmıyorum (2)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (4)”, ve “Kesinlikle katılıyorum (5)” biçiminde görüş içeren beş seçenek bulunmakta, katılımcılardan bu ifadeler arasında kendilerine en uygun olanı seçmeleri istenmektedir. Ölçeğin hesaplanması her bir maddeye verilen puanın toplanması sonucu elde edilmektedir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 12, maksimum puan 60’tır. Ölçekten alınan yüksek puan göçmenlere yönelik olumsuz tutumun yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach’s alpha güvenirlik katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır (Günay vd., 2019). Bu araştırma kapsamında elde edilen güvenirlik katsayısı .84’tür.

Veri Toplama İşlemi

COVID-19 salgını nedeni ile öğretmenlerden yüz yüze veri toplanması yoluna gidilmesi bulaş sayısını artırabileceğinden Kişisel Bilgi Formu ve Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği dijital form hazırlanmasına olanak sunan bir uygulama ile hazırlanarak öğretmenlere çeşitli dijital iletişim yolları aracılığıyla (e-posta, sohbet uygulamaları vb.) gönderilmiştir. Geri dönüşlerdeki artışı sağlamak için, öğretmenlere veri toplama araçlarının doldurulmasına yönelik iki kez hatırlatma yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde, betimsel istatistikler (frekans, yüzdelere, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılarak hesaplamaları yapılmıştır. Kadın ve erkek öğretmenlerin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığının belirlenmesi amacı ile Mann Whitney-U Testi, katılımcıların öğretmenlik deneyimi ile göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesi amacı ile de Spearman’s Korelasyon Katsayısı Testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi/Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) Versiyon 11.5 istatistik paket programı kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi amacı ile uygulanan Mann Whitney-U testi, kadın ve erkek öğretmenlerin puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur, $U=2006.00$, $p=.77$. Tablo 2’de de görüldüğü gibi kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları benzer ve ortalamanın üzerindedir.

Tablo 2. Katılımcıların Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	<i>Med.</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
Kadın	47	40.96	6.66	41.00	2006.00	.77
Erkek	88	41.47	8.48	41.00		
Toplam	135	41.29	7.87	41.00		

Kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik deneyimi süreleri ile göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesi amacı ile yapılan Spearman's Korelasyon testi analiz sonuçları öğretmenlerin öğretmenlik deneyimleri ile göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Öğretmenlerin Öğretmenlik Deneyimleri ile Göçmenlere Yönelik Tutum Puanları Arasındaki İlişki

		Göçmenlere yönelik tutum puanı
Öğretmenlik deneyimi	<i>Spearman's Korelasyon</i>	.123
	<i>p</i>	.15
	<i>N</i>	135

Tartışma

Küreselleşme ile artan hareketlilik, iş gücü piyasası değişiklikleri, hızlı teknolojik gelişmeler, savaş ve doğal afetlerin birkaç on yıldır insanların göç etmesine neden olduğu ve bu durumun göç edilen toplumlarda hızlı ve beklenmedik değişikliklere yol açtığı (Güllüpınar, 2012; Jalkanen, Pitkänen-Huhta ve Taalas, 2012), göç alan toplumları çok dilli, çok kültürlü hale dönüştürdüğü belirtilmekte ve tüm bu değişimlere hızlı ve esnek bir şekilde en iyi eğitim yoluyla ayak uydurulabileceği literatürde vurgulanmaktadır (Jalkanen vd., 2012). Yapılan araştırmalarda çok sayıda eğitim sisteminin farklı etnik azınlıklardan gelen öğrencilerle ilgilenme ve onlara eşit fırsatlar sunmanın zorluklarıyla karşı karşıya kaldığı belirtilmektedir (Kleen, Bonefeld, Glock ve Dickhauser, 2019). Bu zorluklardan bir tanesi öğretmenlerin göçmen bireylere karşı tutumudur (Eres, 2016; Cruz, 2014; Maatta, 2008; Wong, Eccles ve Sameroff, 2003). Bu araştırma bulguları kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını, bununla birlikte hem

kadın hem erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanlarının benzer ve ortalamanın üzerinde olduğunu, öğretmenlerin öğretmenlik deneyimi ile göçmenlere yönelik olumsuz tutumu arasında bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur. Literatüre bakıldığında bu bulguları destekleyen birçok araştırmaya rastlanmıştır. Etnik olarak azınlık olan gençlerin öğretmenleriyle ilişkilerinin sorunlu olduğu, kendileriyle daha az ilgilenildiği, yerli öğrencilere daha çok rehberlik edildiği çalışmalarla rapor edilmiştir (Rosenbloom ve Way, 2004; Wong vd., 2003). Benzer şekilde, öğrencilerin göçmenlik geçmişinin öğretmen adaylarının yargılarında bir değişikliğe uğrayıp uğramadığını belirlemek için yapılan bir çalışmada, 12 hayali öğrencinin sanal bir matematik testi sonuçları öğretmen adaylarına sunulmuş; öğretmen adaylarının göçmenlik geçmişi olan öğrencileri daha az olumlu olarak değerlendirdiği tespit edilmiştir (Bonefeld, Dickhauser ve Karst, 2020). Monreal ve Mccorkle (2020) sosyal bilgiler öğretmenlerinin göçmen öğrencilere karşı tutumunu inceledikleri araştırmada, öğretmenlerin göçmen öğrencilere yönelik tutumlarının kaygı verici durumda olduğunu, göçmenlerle ilgili yanlış anlatılara ve güvenilir olmayan sorunlu bilgilere inandıklarını tespit etmiştir. Alman ilkökul öğretmenleriyle yapılan bir araştırmada iyi yazılan bir kompozisyonu Alman öğrencinin yazdığı söylendiğinde Alman öğretmen öğrenciyi daha başarılı, iyi bulduğu; iyi kompozisyonu yazanın Türk öğrenci olduğu söylendiğinde ise Türk öğrenciye daha kötü notlar ve tavsiyeler verdiği tespit edilmiştir (Sprietsma, 2013). Yine Almanya’da öğretmenlerin Türk öğrencilere yönelik örtük ve açık tutumlarının incelendiği araştırmada hem Türk hem farklı etnik gruptan olan öğretmenlerin açık tutumlarında herhangi bir farklılık tespit edilmezken örtük tutumlarında önemli farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Türk kökenli öğretmen adayları Türk öğrencilere karşı olumlu örtük tutum sergilerken diğer etnik azınlık kökenli öğretmen adaylarının daha nötr tutumlar sergilediği, Alman öğretmen adaylarının ise Türk öğrencilere yönelik olumsuz örtük tutum sergilediği tespit edilmiştir (Kleen vd., 2019). Glock, Kneer ve Kovacs (2013) yaptıkları araştırmada öğretmen adaylarının göçmen olan öğrencilere karşı ikircikli örtük tutumlar sergiledikleri, yerli öğrencilere karşı olumlu örtük tutum sergilediklerini tespit etmişlerdir. Literatürdeki bu bulgular bu araştırmadaki beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutumu ile benzerlik göstermektedir. Bununla birlikte yapılan araştırmalar göçle gelen öğrencilerin ciddi dil problemi yaşadıklarını ve bu durumun göçmen öğrencilerin gerek öğrencilerle gerek öğretmenlerle iletişim konusunda sorunlara yol açtığını, bu durumun da göçmen öğrencilerin eğitim-öğretimi takip etme konusunda uyum sorunu yaşamalarına neden olduğunu ortaya koymuştur (Kağnıcı, 2017; Levent ve Çayak, 2017). Sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilerin eğitim durumu hakkındaki görüşlerinin incelendiği araştırmada sınıf öğretmenlerinin Suriyelilere yönelik hizmet öncesi veya hizmet içi eğitim almadıklarını, büyük bir çoğunluğunun Suriyeliler hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir (Aykırı, 2017). Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin mülteci öğrencilere yönelik yeterliliklerinin düşük olduğu ve mülteci çocukların eğitimlerini sorunsuz bir şekilde gerçekleştiremeyeceklerine inandıkları tespit edilmiştir (Er ve

Bayındır, 2015; Sağlam ve Kanbur, 2017). Söz konusu bu durumların öğretmenlerin göçmenlere yönelik tutumunu etkilemiş olabilir. Çoğu toplumda artan yabancı karşıtlığının arkasındaki asıl sebebin güvenlik kaygısı olduğu düşünülmektedir (Burns ve Gimpel, 2000; McLaren, 2003; Meç, 2018). Ülkelerin siyasi politikaları eğitim sistemini de etkileyeceği gerçeğinden (Özgür, 2005) yola çıkarak beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutumlarının nedeni dersin akışında ve düzeninde olumsuzluklar yaşanabileceği kaygısını taşıyor olmaları olabilir (Düzel ve Alış, 2018; Sakız, 2016; Uzun ve Bütün, 2016).

10 Aralık 1948 tarihinde imzalanan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde bireylerin özgürlüklerinden ve temel haklarından fark gözetmeksizin faydalanmaları; dil, din, milliyet farkı gözetmeksizin tüm insanların eşit olduğu ve güvenliklerinin sağlanması gerektiği ilan edilmiştir (Birleşmiş Milletler, 1948). Buradan yola çıkarak söz konusu olan göç durumunda sosyal bütünleşme ve uyum düzeyinin artırılmasına yönelik rasyonel politikaların oluşturulması; bununla birlikte göç edilen ülkede etnik ön yargıların önüne geçilerek toplumsal düzende kültürel zenginliklerin rahatça sunulabilmesi de ülkenin kültürüne katkıda bulunabilmek açısından oldukça önemlidir. Öyle ki devletler göç olayları gerçekleştiğinde gerekli planları yapmakla ve toplumları etkileyecek olan olası olumsuzlukları en aza indirmekle sorumludurlar (Akıncı, Nergiz ve Gedik, 2015). Hollanda ve Finlandiya'da göçmenlere yönelik resmi olarak çok kültürlü ve çoğulcu politika benimsenmiş olmasına rağmen yerli halkın göçmenleri daha az takdir edilen, daha düşük maaşlı ve daha az sosyal prestijli mesleklerde görmeyi tercih ettiği; göçmenlerin göç ettikleri ülkelerdeki toplumun merkezi kurumlarına katılımlarının beklendiği, merkezi kurumlara entegre olmuş göçmenlerin başarılı sayılacağı, başarılı olmayan göçmenlerin toplum için bir sorun oluşturacağı düşünüldüğü için göçmenleri "kültürel özrü" olarak tanımladıkları tespit edilmiştir (Bingöl ve Özdemir, 2014; Pitkanen ve Kouki, 2002). Eğitim politikalarının genel politikalarından bağımsız düşünülemediği gerçeğinden yola çıkarak beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum sergilemelerinin nedeni göçmenlere yönelik eğitim politikalarından kaynaklanmış olabilir. Nitekim Eres (2016), göçmen çocukların öğretmenlerinin yaşadığı sorunları belirlemek için yaptığı araştırmada; göçmenlerin eğitimi konusunda öğretmenlerin hazırbulunuşluk seviyelerinin çok düşük olduğunu, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının göçmen pedagojisi konusunda eğitilmesi ve okul ile göçmenler arasında iyi ilişkiler geliştirilmesi gerektiğini vurgulamış olması ortaya çıkan sonuç hakkında fikir vermektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde Cruz'un (2014) yapmış olduğu araştırmada 2040 yılına kadar sınıfta olan her üç çocuktan birinin ikinci nesil göçmen olacağını öngörülmesine rağmen bu çocukları eğitecek öğretmenlerin göçmenlerle alakalı yeterli donanıma sahip olmadığının vurgulanmış olması da yukarıdaki durumu açıklar niteliktedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçları kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını, bununla birlikte hem kadın hem erkek beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik olumsuz tutum puanlarının benzer ve ortalamanın üzerinde olduğunu, öğretmenlerin öğretmenlik deneyimi ile göçmenlere yönelik olumsuz tutumu arasında bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur.

Öğretmenlerin göçmenlerle ilgili bir çalışmaya katıldıktan sonra göçmenler hakkındaki genel bilgilerinin ve göçmenlik politikası hakkındaki bilgilerinin arttığı; bununla birlikte öğretmenlerin göçmenlere karşı tutumlarında iyileşme olduğu tespit edilmiştir (Cruz, 2014). Buradan yola çıkarak öğretmen yetiştirme programına göç ve göçmenler konusunda öğretmen adaylarının farkındalığını artıracak dersler konulabilir. Halihazırda öğretmenlik yapanlara ise konuyla alakalı farkındalığı artırmak için hizmet içi eğitim kursları verilebilir. Üniversitelerde öğretmen adaylarına yönelik çok kültürlü eğitim konularının ders olarak okutulması bu anlayışın ülke geneline yayılmasını sağlayacağı; böylece göçmenlere karşı tutumun da olumlu anlamda gelişeceği düşünülmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik tutumu nitel araştırma yöntemleri kullanılarak derinlemesine araştırmalar yapılabilir. Beden eğitimi öğretmen adaylarının göçmenlere yönelik tutumunu belirlemek için benzer çalışmalar beden eğitimi öğretmen adaylarıyla yapılabilir. Bu araştırma farklı şehirlerdeki beden eğitimi öğretmenleriyle yapılabilir.

Kaynakça

- Akıncı, B., Nergiz, A., ve Gedik, E. (2015). Uyum süreci üzerine bir değerlendirme: Göç ve toplumsal kabul. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 2, 58-83.
- Akman, Y. (2020). Öğretmenlerin mülteci öğrencilere yönelik tutumları ile çokkültürlü eğitim algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 247-262.
- Alesina, A., Carlana, M., Ferrara, E. L., & Pinotti, P. (2018). Revealing stereotypes: Evidence from immigrants in schools. National Bureau of Economic Research. Working Paper No. 25333.
- Aykırı, K. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki Suriyeli öğrencilerin eğitim durumlarına ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, 2(1), 44-56.
- Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology*, 46(1), 5-34.
- Bingöl, A. S., ve Özdemir, M. Ç. (2014). Almanya ve Hollanda'da Türk göçmen işçi çocuklarına uygulanan eğitim politikaları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 134-157.

- Birleşmiş Milletler. (1948). İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (1949, 27 Mayıs). T.C. Resmi Gazete, 7217.
- Blom S. (2010). Attitudes towards immigrants and immigration, in: K. Henriksen, L. Østby, D. Ellingsen (eds), *Immigration and Immigrants 2010*, pp. 133–150. Oslo–Kongsvinger: Statistics Norway.
- Bonefeld, M., Dickhauser, O., & Karst, K. (2020). Do preservice teachers' judgments and judgment accuracy depend on students' characteristics? The effect of gender and immigration background. *Social Psychology of Education*, 23(1), 189-216.
- Borgonovi, F., & Pokropek, A. (2018). The role of education in promoting positive attitudes towards migrants at times of stress (No. JRC112909). Luxembourg: Joint Research Centre. Publications Office of the European Union.
- Brenner, J., & Fertig, M. (2006). Identifying the determinants of attitudes towards immigrants—a structural cross-country analysis. RWI Discussion Papers, 47. Retrieved from <http://ftp.iza.org/dp2306.pdf>
- Burns, P., & Gimpel, J. G. (2000). Economic insecurity, prejudicial stereotypes, and public opinion on immigration policy. *Political Science Quarterly*, 115(2), 201-225.
- Card, D., Dustman, C., & Preston, I. (2005). Understanding attitudes to immigration: The migration and minority module of the first European Social Survey. CReAM Discussion Paper, CDP No. 03/05, 2005. Retrieved from http://www.ucl.ac.uk/~uctpb21/Cpapers/CDP_03_05.pdf
- Carens, J. (2005). The integration of immigrants. *Journal of Moral Philosophy*, 2(1), 29-46.
- Constant, A. F., Kahanec, M., & Zimmermann, K. F. (2009). Attitudes towards immigrants, other integration barriers, and their veracity. *International Journal of Manpower*, 30(1/2), 5-14.
- Cruz, E. (2014). *Examining teachers' knowledge and attitudes towards immigration and undocumented immigrants* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Purdue University, West Lafayette.
- Çifçi, T., Arseven, İ., Arseven, A., & Orhan, A. (2019). Öğretmenlerin mülteci öğrencilere yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Sivas ili örneği). *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(4), 1082-1101.
- D'Hombres, B. & Nunziata, L. (2016). Wish you were here? Quasi-experimental evidence on the effect of education on self-reported attitude toward immigrants. *European Economic Review*, 90, 201-224.
- Dempster, H., & Hargrave, K. (2017). *Understanding public attitudes towards refugees and migrants*. London: Overseas Development Institute & Chatham House
- DeMulder, E. K., Stribling, S. M., & Day, M. (2014). Examining the immigrant experience: Helping teachers develop as critical educators. *Teaching Education*, 25(1), 43-64.
- Dennison, J., & Drazanova, L. (2018). *Public attitudes on migration: Rethinking how people perceive migration. An analysis of existing opinion polls in the Euro-Mediterranean region*. European Union: Observatory of Public Attitudes to Migration.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Göçmenlere Yönelik Tutumu

- Dolapçı, E. & Kavgaçı, H. (2020). Öğretmenlerin çok kültürlü özyeterlik algısı ve okul iklimi ile mülteci öğrencilere yönelik tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi [Examining the relationships school climate and refugee students]. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 52, 687-707.
- Dustmann, C., & Glitz, A. (2011). Migration and education. In *Handbook of the Economics of Education* (Vol. 4, pp. 327-439). Elsevier.
- Düzel, B., & Alış, S. (2018). Düzensiz göçle gelen Suriyeli mülteci çocuklar bağlamında Türkiye’de refakatsiz göçmen çocukların durumu ve başlıca risklerin değerlendirilmesi. *Asia Minor Studies*, 6(AGP Özel Sayısı), 258-274.
- Er, A. R., & Bayındır, N. (2015). İlkokula giden mülteci çocuklara yönelik sınıf öğretmenlerin pedagojik yaklaşımları. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (4), 175-185.
- Eres, F. (2016). Problems of the immigrant students’ teachers: Are they ready to teach?. *International Education Studies*, 9(7), 64-71.
- Esses, V. M., Hamilton, L. K., & Gaucher, D. (2018). The role of attitudes in migration. In D. Albarracín & B. Johnson (Eds.), *Handbook of attitudes: Vol. 2* (pp. 455-487). Abingdon, UK: Routledge.
- European Union [EU]. 2021. Education and migrants. Retrieved from https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/education-and-migrants_en
- EUROSTAT. (2021). Statistics Explained: Migration and migrant population statistics. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics
- Facchini, G., & Mayda, A. M. (2008). From individual attitudes towards migrants to migration policy outcomes: Theory and evidence. *Economic Policy*, 23(56), 652-713.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2011). *How to Design and Evaluate Research in Education* (Eighth Edit). United State of America: Mc Graw Hill Companies, Inc.
- Garcia, O. M., & Lopez, R. G. (2005). Teachers’ initial training in cultural diversity in Spain: Attitudes and pedagogical strategies. *Intercultural Education*, 16(5), 433-442.
- Glock, S., Kneer, J., & Kovacs, C. (2013). Preservice teachers’ implicit attitudes toward students with and without immigration background: A pilot study. *Studies in Educational Evaluation*, 39(4), 204-210.
- Gorinas, C., & Pytlikova, M. (2017). The influence of attitudes toward immigrants on international migration. *International Migration Review*, 51(2), 416-451.
- Gurieva, S., Koiv, K., & Tararukhina, O. (2020). Migration and adaptation as indicators of social mobility migrants. *Behavioral Sciences*, 10(1), 30.
- Güler, D., Sarıcalı, M., & Yelpeze, İ. (2021). Öğretmen adaylarının sosyal adalet ve kişisel biriciklik algıları ile mültecilere yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 349-366.

- Güllüpinar, F. (2012). Göç olgusunun ekonomi-politiği ve uluslararası göç kuramları üzerine bir değerlendirme. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 53-85.
- Günay, G., Ersoy, A. F., Boylu, A. A., & Kiliç, C. (2019). Göçmenlere yönelik olumsuz tutum ölçeğinin Türkçe geçerlilik güvenilirliği. *Third Sector Social Economic Review*, 54(4), 1827-1843.
- Ha, S. E. (2010). The consequences of multiracial contexts on public attitudes toward immigration. *Political Research Quarterly*, 63(1), 29-42.
- Hain-Jamall, D. A. (2021). Integrated threat theory: Immigration perspectives and teachers' attitudes (unpublished doctoral dissertation). University of the Pacific, California.
- Hainmueller, J., & Hiscox, M. J. (2007). Educated preferences: Explaining attitudes toward immigration in Europe. *International Organization*, 61(2), 399-442.
- International Organization for Migration [IOM]. (2019). World migration report 2020. No: PU-B2019/006/L WMR 2020. Geneva: Switzerland.
- Jalkanen, J., A. Pitkänen-Huhta, & P. Taalas 2012. Changing society – changing language learning and teaching practices? In M. Bendtsen, M. Björklund, L. Forsman, & K. Sjöholm (eds.), *Global Trends Meet Local Needs*. Vaasa: Åbo Akademi Press, 219-241.
- Javdani, M. (2020). Public attitudes toward immigration-Determinants and unknowns. *IZA World of Labor*, 473, 1-11.
- Jolly, S. K., & DiGiusto, G. M. (2014). Xenophobia and immigrant contact: French public attitudes toward immigration. *The Social Science Journal*, 51(3), 464-473.
- Kağnıcı, D. Y. (2017). Suriyeli mülteci çocukların kültürel uyum sürecinde okul psikolojik danışmanlarına düşen rol ve sorumluluklar. *Elementary Education Online*, 16(4), 1768-1776.
- Karreth, J., Singh, S. P., & Stojek, S. M. (2015). Explaining attitudes toward immigration: The role of regional context and individual predispositions. *West European Politics*, 38(6), 1174-1202.
- Kaya, Ö. S. (2019). Çokkültürlülük algısı ve diğerkâmlık suriyelilere yönelik tutumu etkiler mi? Öğretmen adayları gözünden bir çalışma. *SDU International Journal of Educational Studies*, 6(2), 86-100.
- Keskin, A., & Okçu, V. (2021). Ortaokullardaki mülteci öğrencilere yönelik öğretmen ve öğrencilerin tutumlarının incelenmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 311-332.
- Kleen, H., Bonefeld, M., Glock, S., & Dickhauser, O. (2019). Implicit and explicit attitudes toward Turkish students in Germany as a function of teachers' ethnicity. *Social Psychology of Education*, 22(4), 883-899.
- Koca, Ş. N. (2019). Suriyeli sığınmacıların Türk emek piyasasına katılım süreçlerinin toplumsal boyutları. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 314-357.
- Köse, N., Bülbül, Ö., & Uluman, M. (2019). Sınıf öğretmenlerinin mülteci öğrencilere yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Continuous Vocational Education and Training*, 2(1), 16-29.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Göçmenlere Yönelik Tutumu

- Leix, A. (2015). No prejudice-free society means no prejudice-free teachers, but better times are coming: Teachers and cultural diversity. *Human Affairs*, 25(3), 302-316.
- Levent, F., & Çayak, S. (2017). Türkiye'deki Suriyeli öğrencilerin eğitimine yönelik okul yöneticilerinin görüşleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(27), 21-46.
- Maatta, S. (2008). -*Experience matters-*: teachers' perceptions of multicultural education and their competence to teach children from different cultural backgrounds (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). University of Jyväskylä, Jyväskylä.
- Mayda, A. M. (2006). Who is against immigration? A cross-country investigation of individual attitudes toward immigrants. *The Review of Economics and Statistics*, 88(3), 510-530.
- McCullum, D., Nowok, B., & Tindal, S. (2014). Public attitudes towards migration in Scotland: Exceptionality and possible policy implications. *Scottish Affairs*, 23(1), 79-102.
- McLaren, L. M. (2003). Anti-immigrant prejudice in Europe: Contact, threat perception, and preferences for the exclusion of migrants. *Social Forces*, 81(3), 909-936.
- Meç, S. N. (2018). *Göçün güvenikleştirilmesi: Almanya'da AFD'nin yükselişi ve Suriyeli mülteci krizi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Ankara.
- Monreal, T., & McCorkle, W. (2020). Social studies teachers' attitudes and beliefs about immigration and the formal curriculum in the United States South: A multi-methods study. *The Urban Review*, 53(1), 1-42.
- Níkleva, D. G., & Rico-Martín, A. M. (2017). Attitudes and cultural stereotypes of future teachers towards immigrant students in Spain. *Educación XX1*, 20(1), 57-73.
- Özgür, E. (2005). *Türkiye'nin kalkınmaya yönelik eğitim politikaları ve eğitim yatırımlarının geri dönüşü* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Pastor-Vicedo, J. C., Contreras-Jordán, O. R., Gil-Madrona, P., & Cuevas-Campos, R. (2016). Stereotypes and prejudices in pre-service physical education teachers towards immigrants. *Cuadernos de Psicología del Deporte*, 16(3), 123-136.
- Pitkanen, P., & Kouki, S. (2002). Meeting foreign cultures: A survey of the attitudes of Finnish authorities towards immigrants and immigration. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 28(1), 103-118.
- Prokhoda, V. A., & Kurbanov, A. R. (2019). The impact of education on the attitudes of the local population towards migrants (the case of european countries). *Revista ESPACIOS*, 40(12).
- Rong, X. L., & Brown, F. (2002). Socialization, culture, and identities of black immigrant children: What educators need to know and do. *Education and Urban Society*, 34(2), 247-273.
- Rosenbloom, S. R., & Way, N. (2004). Experiences of discrimination among African American, Asian American, and Latino adolescents in an urban high school. *Youth & Society*, 35(4), 420-451.
- Rubinstein-Avila, E. (2017). Immigration and education: What should K-12 teachers, school administrators, and staff know?. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 90(1), 12-17.

- Sağlam, H. İ., & İlksen-Kanbur, N. (2017). Sınıf öğretmenlerinin mülteci öğrencilere yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 310-323.
- Sağlam, H. İ., & Kanbur, N. İ. (2017). Sınıf öğretmenlerinin mülteci öğrencilere yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 310-323.
- Sakız, H. (2016). Göçmen çocuklar ve okul kültürleri: Bir bütünleştirme önerisi. *Göç Dergisi (GD)*, 3(1), 65-81.
- Sprietsma, M. (2013). Discrimination in grading: Experimental evidence from primary school teachers. *Empirical Economics*, 45(1), 523-538.
- Şimşek, D. (2018). Mülteci entegrasyonu, göç politikaları ve sosyal sınıf: Türkiye'deki Suriyeli mülteciler örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 18(40/2), 367-392.
- Tanrıkulu, F. (2019). Yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programına katılan öğretmenlerin mültecilere yönelik tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46(46), 380-393.
- Tarman, B., & Gürel, D. (2017). Awareness of social studies teacher candidates on refugees in Turkey. *The Journal of Social Studies Research*, 41(3), 183-193.
- Tekgöz, N. (2020). Türkiye'de Göçmen Eğitimi Bilgi Notu. International Migration and Refugee Association (IMRA). Retrieved from <http://www.im-ra.org/gocmen-egitimi.pdf>
- Terzi, R., Göçen, A., & Altun, B. (2019). Investigating attitudes towards refugee students based on several variables: Revised version of refugee student attitude scale. *Sakarya University Journal of Education*, 9(3), 476-494.
- Türkiye Göç İdaresi Genel Müdürlüğü [GOC]. (2016). 2016 Türkiye göç raporu. (Yayın No: 40). Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Türkiye Göç İdaresi Genel Müdürlüğü [GOC]. (2021). İstatistikler: Geçici koruma (Yayın No: 40). Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TUİK]. (2020). Uluslararası göç istatistikleri, 2019. Haber bülteni, sayı: 33709. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Goc-Istatistikleri-2019-33709> adresinden alınmıştır.
- United Nations [UN]. (2019). International Migration Law. Glossary on Migration. International Organization for Migration. Retrieved from https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf
- United Nations [UN]. (2020). International Migration 2020: Highlights. Department of Economic and Social Affairs, Population Division. (ST/ESA/SER.A/452).
- Uzun, E. M., & Bütün, E. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki Suriyeli sığınmacı çocukların karşılaştıkları sorunlar hakkında öğretmen görüşleri. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 72-83.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Göçmenlere Yönelik Tutumu

- Varela, J. G., Gonzalez Jr, E., Clark, J. W., Cramer, R. J., & Crosby, J. W. (2013). Development and preliminary validation of the Negative Attitude Toward Immigrants Scale. *Journal of Latina/o Psychology, 1*(3), 155-170.
- Verkuyten, M., Mepham, K., & Kros, M. (2018). Public attitudes towards support for migrants: The importance of perceived voluntary and involuntary migration. *Ethnic and Racial Studies, 41*(5), 901-918.
- Wong, C. A., Eccles, J. S., & Sameroff, A. (2003). The influence of ethnic discrimination and ethnic identification on African American adolescents' school and socioemotional adjustment. *Journal of Personality, 71*(6), 1197-1232.
- Zorba, H. (2016). AB'nin göçmenlere yönelik politikalarını etkileyen faktörler. *Barış Araştırmaları ve Çatışma Çözümleri Dergisi, 4*(1), 1-17.
- Zorlu, A. (2017). Attitudes toward asylum seekers in small local communities. *International Migration, 55*(6), 14-36.